

U 59/2010 vp

Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi julkisesti säännellyn palvelun käyttöehdoista Galileo-ohjelman mukaisesti perustetussa maailmanlaajuisessa satelliittinavigointijärjestelmässä (*PRS-palvelu*)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 8 päivänä lokakuuta 2010 tekemä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätök-

seksi julkisesti säännellyn palvelun käyttöehdoista Galileo-ohjelman mukaisesti perustetussa maailmanlaajuisessa satelliittinavigointijärjestelmässä.

Helsingissä 10 päivänä helmikuuta 2011

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

Liikenneneuvos Seppo Öörni

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

MUISTIO

EU/2010/1573

KOMISSION EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI JULKISESTI SÄÄNNELLYN PALVELUN KÄYTTÖEHDOSTA GALILEO OHJELMAN MUKAISESTI PERUSTETUSSA MAAILMANLAAJUISESSA SATELLIITTINAVIGOINTIJÄRJESTELMÄSSÄ (PRS-PALVELU); KOM(2010) 550 LOPULLINEN**1 Yleistä**

Euroopan komissio antoi 8. lokakuuta 2010 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi (KOM(2010) 550 lopullinen) julkisesti säännellyn palvelun (PRS) käyttöehdoista Galileo-ohjelman mukaisesti perustetussa maailmanlaajuisessa satelliittinavigointijärjestelmässä.

Euroopan parlamentin ja neuvoston 9. heinäkuuta 2008 antamassa asetuksessa (EY) N:o 683/20081 vahvistetaan edellytykset kahden eurooppalaisen satelliittinavigointiohjelman, Galileo- ja EGNOS-ohjelmien, toteuttamiseksi. Säännösten mukaan Galileo-ohjelman mukaisesti perustetussa järjestelmässä tarjotaan viittä signaalipalvelua, joista julkisesti säännelty palvelu (Public Regulated Service, PRS) on varattu julkishallinnon valtuuttamille käyttäjille sellaisiin arkaluonteisiin sovelluksiin, jotka edellyttävät erityistä palvelun jatkuvuutta. PRS-palvelussa käytetään vahvoja, salattuja signaaleja.

Komission vuonna 2006 tekemän kyselyn mukaan mahdollisia käyttökohteita jäsenvaltioissa PRS-palvelulle olisivat muun muassa kriittiset kuljetukset, hätäpalvelut, tulli, poliisit, puolustus ja kriittinen televiestintä.

Galileo-satelliittinavigointijärjestelmä koostuu 30 satelliitista ja niihin liittyvistä ohjaus- ja maajärjestelmistä. Kaksi koosatelliittia on tällä hetkellä radallaan. Galileo-järjestelmän toteuttaminen on vaiheistettu siten, että alustava tuotantovaihe, joka käsittää 16–18 satelliittia ja niiden edellyttämät ohjaus- ja maa-järjestelmät, on suunniteltu alkavaksi vuonna 2014. Tällöin on mahdollista

käynnistää avoimen palvelun (OS), pelastuspalvelun (SOL) ja julkisen sektorin hallinnoiman palvelun (PRS) alustava tarjoaminen. Palvelut ovat täysin luotettavia vasta kun satelliittijärjestelmä on kokonaan valmis, komission arvion mukaan vuonna 2020.

2 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Päätösehdotuksessa määritellään PRS-palvelun käyttöehdot ja hallinnointisäännöt sekä täsmennetään käytön pääperiaatteet, eri hallinnointi- ja valvontaelinten toimet, vastaanottimien valmistusta ja turvallisuutta koskevat ehdot sekä viennin valvontajärjestelmä. Komission ehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 172 artikla, Euroopan yhteisön perussopimuksen entinen 156 artikla.

Ehdotuksen 1 artiklan mukaan PRS-palvelua voivat käyttää jäsenvaltiot, neuvosto, komissio, unionin erillisvirastot, kolmannet maat ja kansainväliset järjestöt Galileo-ohjelman mukaisesti perustetussa maailmanlaajuisessa satelliittinavigointijärjestelmässä. Tämän lisäksi myös Euroopan GNSS-virasto ja Euroopan avaruusjärjestö ESA ovat oikeutettuja käyttämään PRS-palvelua, edellinen sille uskottujen tehtävien hoitamiseksi ja jälkimmäinen ainoastaan tutkimus- ja kehittämistarkoituksiin sekä infrastruktuurin käyttöönottamiseksi.

Ehdotuksen 2 artiklassa vahvistetaan PRS-palvelun käytön yleiset periaatteet. PRS-palveluun osallistujia ovat neuvosto, komissio ja jäsenvaltiot sekä asianmukaisesti valtuutetut unionin erillisvirastot, kolmannet maat

ja kansainväliset järjestöt. Neuvosto, komissio ja jäsenvaltiot voivat käyttää PRS-palvelua rajattomasti ja keskeytyksettä kaikkialla maailmassa. PRS-palvelun käyttö on vapaaehtoista. Neuvosto, komissio ja jäsenmaat päättävät itse haluavatko käyttää palvelua.

PRS-palvelun käyttäjiä ovat luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, jotka ovat saaneet PRS-palveluun osallistuvilta asianmukaisen valtuutuksen pitää hallussaan tai käyttää PRS-vastaanotinta.

PRS-palveluun osallistuva jäsenvaltio päättää itse käyttäjaluokat luonnollisille henkilöille, jotka asuvat jäsenvaltion alueella ja jotka on valtuutettu pitämään hallussaan tai käyttämään PRS-vastaanotinta. Unionin erillisvirasto voi käyttää PRS-palvelua vain komission kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Kolmannet maat tai kansainväliset järjestöt voivat käyttää PRS-palvelua, jos unionin ja kyseisen kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön välillä on turvallisuussopimus ja jos unionin ja kyseisen kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön välillä on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklassa vahvistetun menettelyn mukaisesti tehty sopimus, jossa vahvistetaan kyseisen kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön PRS-palvelun käyttöehdot ja yksityiskohtaiset säännöt.

Ehdotuksen 3 artiklassa vahvistetaan PRS-tekniikan ja laitteiden käyttö- ja hallussapito-oikeudet komissiolle sen toimiessa Galileo-ohjelman hallinnoijana, Euroopan GNSS-virastolle sen hoitaessa tehtäviään sekä Euroopan avaruusjärjestö ESA:lle tutkimus- ja kehittämistarkoituksiin sekä infrastruktuurin käyttöönottamiseksi.

Ehdotuksen 4 artiklan mukaan jäsenvaltiot vastaavat PRS-palvelun turvaluokiteltujen tietojen suojaamisesta. Komissio vahvistaa delegoiduin säädöksin PRS-palvelun turvaluokiteltujen tietojen suojaamista koskevat säännöt. Jos tietoja on luovutettu kolmansille osapuolille sääntöjen vastaisesti, komissio käynnistää tutkimuksen jälkeen asianmukaiset toimenpiteet tietoluovutuksen seurausten korjaamiseksi. Jäsenvaltion tulee ilmoittaa komissiolle, mitä erityissäännöksiä se on hyväksynyt turvaluokiteltujen tietojen suojaamiseksi.

Ehdotuksen 5 artiklan mukaan jäsenvaltioiden tulee säätää päätöksen mukaisesti annettujen kansallisten säädösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista.

Ehdotuksen 6 artiklan mukaan jokainen PRS-palveluun osallistujan tulee nimetä PRS-vastuuviranomainen. Vastuuviranomaisen tehtävänä on hallinnoida ja valvoa kyseisen jäsenvaltion alueella asuvien luonnollisten henkilöiden ja sen alueelle asettautuneiden oikeushenkilöiden PRS-vastaanottimien valmistusta, hallussapitoa ja käyttöä ehdotusten liitteessä määriteltyjen yhteisten vähimmäisvaatimusten mukaisesti. Vastuuviranomaiseksi voidaan nimetä myös Euroopan GNSS-virasto tai toisen jäsenvaltion PRS-vastuuviranomainen. Komissio vahvistaa delegoiduilla säädöksillä PRS-vastuuviranomaisia koskevat vähimmäisvaatimusten muutokset. Jos PRS-vastuuviranomainen ei noudata yhteisiä vähimmäisvaatimuksia, komissio voi vaatia kyseistä viranomaista käyttämään Euroopan GNSS-viraston teknisiä voimavaroja.

Ehdotuksen 7 artiklan mukaan Galileo-järjestelmän turvakeskus takaa PRS-vastuuviranomaisen, yhteisen toiminnan 2004/552/YUTP puitteissa toimivan neuvoston ja valvontakeskusten välisen teknisen käyttöliittymän.

Ehdotuksen 8 artiklan mukaan jokainen PRS-palvelua käyttävä jäsenvaltio voi joko valmistaa itse PRS-vastaanottimia ja niihin liittyviä turvamoduuleita tai antaa valmistuksen PRS-palvelua käyttävän jäsenvaltion alueelle asettautuneiden yritysten tehtäväksi. Neuvosto tai komissio voi antaa PRS-vastaanottimien ja niihin liittyvien turvamoduulien valmistuksen PRS-palvelua käyttävän jäsenvaltion tai PRS-palvelua käyttävän jäsenvaltion alueelle asettautuneiden yritysten tehtäväksi. Valmistamiseen tarvitaan Euroopan GNSS-viraston yhteydessä toimivan Euroopan satelliitinavigointijärjestelyjen hyväksynnästä vastaavan viranomaisen lupa. Valmistuksessa tulee noudattaa luvan myöntävän viranomaisen vahvistamia sääntöjä. PRS-viranomainen huolehtii, että sääntöjä ja vaatimuksia noudatetaan asianmukaisesti. Valmistusluvan myöntänyt viranomainen voi peruuttaa luvan, jos valmistukselle asetettuja vaatimuksia ei noudateta.

Ehdotuksen 9 artiklan mukaan PRS-palvelun käyttöön liittyvien laitteiden tai tekniikan vienti unionin ulkopuolelle on sallittu ainoastaan, jos EU:n ja kolmannen maan välillä on turvallisuussopimus ja sopimus PRS:n käyttämisestä tai kun kolmannen maan kanssa on sovittu Galileo-järjestelmän tukiasemien toiminnasta. PRS-laitteita tai tekniikkaa ei saa viedä unionin ulkopuolelle myöskään kaksikäyttötuotteena.

Ehdotuksen 10 artiklan mukaan kolmatta maata, jonka alueelle on sijoitettu PRS-laitteita sisältävä tukiasemaa ja joka kuuluu Galileo-ohjelman mukaisesti perustettuun järjestelmään, ei pelkästään tällä perusteella katsota PRS-palveluun osallistujaksi.

Ehdotuksen 11 artiklan mukaan, jos järjestelmien toiminta saattaa vaikuttaa Euroopan unionin tai sen jäsenvaltioiden turvallisuuteen, sovelletaan yhteisessä toiminnassa 2004/552/YUTP vahvistettuja menettelyjä.

Ehdotuksen artiklat 12, 13 ja 14 käsittelevät siirretyn säädösvallan käyttämistä.

Ehdotuksen artiklan 15 mukaan päätös tulee voimaan seuraavana päivänä kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

3 Ehdotuksen käsittely EU:ssa

Päätösehdotuksen käsittely on aloitettu neuvoston työryhmässä. Tavoitteena on saavuttaa yleisnäkemyks julkisesti säännellyn palvelun (PRS) käyttöehdoista Unkarin puheenjohtajakaudella.

4 Päätösehdotuksen vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön

Jos Suomi päättää ottaa käyttöön PRS-palvelun tai valmistaa PRS-vastaanottimia, täytyy kansallisella lainsäädännöllä antaa PRS-viranomaiselle sille päätösehdotuksessa määrätyt tehtävät ja PRS-palvelua käytettäes-

sä päättää käyttäjäluokista. Lisäksi turvaluokiteltuja tietoja sekä vientirajoituksia koskevat artiklat saattavat edellyttää muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön. PRS-päätöksen rikkomisesta tulisi myös asettaa seuraamukset kansallisella tasolla.

5 Päätösehdotuksen vaikutukset

Komissio ei ole laatinut päätösehdotuksesta varsinaisia vaikutustarkasteluja. Kuljetusneuvostossa 12 päivänä lokakuuta 2006 hyväksytyissä päätelmissä todetaan, että käyttäjät vastaisivat kaikista palvelun käyttökuluista ei-kaupalliselta pohjalta.

PRS-palvelun käyttö on vapaaehtoista, jolloin taloudellisia vaikutuksia ei synny niille jäsenvaltioille, jotka eivät halua palvelua käyttää.

6 Osapuolten kuuleminen

Asiassa on kuultu ulkoasiainministeriötä, sisäasiainministeriötä, valtiovarainministeriötä, työ- ja elinkeinoministeriötä, valtioneuvoston kansliaa, puolustusministeriötä, oikeusministeriötä ja Viestintävirastoa.

7 Valtioneuvoston alustava kanta

Valtioneuvosto suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti päätösehdotukseen. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että PRS-palvelun käyttö on jäsenvaltioille vapaaehtoista ja niiden omassa päätösvallassa.

Valtioneuvosto toivoo kuitenkin lisäjoustoa PRS-vastaanottimien ja turvamoduulien valmistusta koskeviin vaatimuksiin. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan jäsenvaltiolla tai sen alueella sijaitsevalla yrityksellä tulisi olla mahdollisuus valmistaa PRS-vastaanottimia, vaikka jäsenvaltio ei käyttäisi PRS-palvelua.